

Budapest 2018

A BOLDOG BÉKEÉVEKRŐL ÉS ARRÓL,
AMI UTÁNA KÖVETKEZETT

CSILLA KÖNYVE

SZOMJAS LAJOSNÉ CZERJÉK CSILLA

CSILLA KÖNYVE

A BOLDOG BÉKEÉVEKRŐL ÉS ARRÓL,
AMI UTÁNA KÖVETKEZETT

„Ősbudavára nekünk lányoknak legfeljebb este 9-ig volt megengedett mulatóhely, de addig is tele lett a szemünk-szánk confettivel. A „Jambo –jambo” járta Ősbudában, és a „Linger-longer Lucy”, az én nótám mindenütt! Zengett, harsogott, kacagott az egész Budapest, virágot kaptunk, pezsgőt ittunk, de ettől is eltekintve mámorosak voltunk az örömtől, mely minden ember számára áradt a levegőből. A nagy Hódoló diszfelvonulásra a múlt álomszerű képei elevenedtek meg. A megyék diszküldörtségei óriási parádéval kiállított fogatokon, csatlósok által vezetett lovakon vonultak fel a királyi pár tiszteletére Buda Várába. A mi vármegyénk szépen volt képviselve, a családkunk szintén: Domahidy Feri bácsi híres ötösfogatán, Domahidy Pista és Kende Elemer bácsi lóháton.”

Nagyanyám, Czerjék Csilla a Három határkő címet adta lánykoráról szóló visszaemlékezésének. A „három határkő” számomra metafora, nagyanyám életének három fontosabb szakaszát jelöli: Vidéki földbirtokos családból származott, bálózó lányként került fel Budapestre, később feleségként élt a fővárosban és a nagygéci birtokon. Nagyapám, dr. Szomjas Lajos magas rangú miniszteriális tisztségviselő volt, nagyvilági életet éltek, ám az ötvenes években mindenüket elvesztették, először a birtokukat, majd a házukat is. Nagyanyámat kitelepítették, minden összeomlott körülötte, de az írást nem hagyta abba.

Szomjas György

bizony Géza markomba nyomott egy óriási nagy csokrot, karon fogott, és azt mondta: „Szeretném én azt látni, hogy tőlem elválasszanak; három hónapja örülök már ennek a napnak!” Aztán közbefogtak a kis ludovikás Gabival, és mint két testőr álltak mellettem egész nap és éjjel, közel sem engedve a többi vőfélyeket – kik aztán kizárólag a másik két koszorúslányra, Andira és Klárra voltak utalva. Nekem kapóra jött Géza, és talán egy kicsit túl szívesen is fogadtam udvarlását: tény az, hogy az új pár elutazása után, vacsoránál és éjszaka a cigány már csak nekünk húzta, és az egybegyűlt Ujfalussy család boldogan figyelte egy újabb családi összeköttetés lehetőségének rügyfakadását. Nekem egyetlen vágyam volt, hogy Dudu érezze meg vagy hallja meg valahonnan, hogy engem most hogy ünnepelnek, és egy olyan helyes fiú, mint Géza, milyen érzéssel danolja nekem: „Még azt mondják drága kis babám...” Megígérkeztem a debreceni gazdász bálra, pedig tudtam, hogy terv szerint akkor már Pesten kell lennünk – de hát ki tudja? Még egy pár pezsgővignettás üdvözet, és megyünk bosszúból a debreceni bálra!

Elmúlt a pesti farsang, január 7-től március végéig laktunk a József körúton a Baross kávéház és Luby Gyuláék tőszomszédságában. Ezt a telet, azt hiszem, megérzi az idegrendszerem míg élek, mert az a tág fogalmú, kényelmes megegyezés, amit az ősszel Duduval kötöttem, mint egy hurok szorult mindig szűkebbre a nyakam körül. Már nem arról volt szó, hogy „ha mindketten szabadok leszünk, két év múlva...”, hanem várjam meg, és pedig úgy, hogy másra ne is nézzek, ne is szóljak senkihez! Rémműlten protestáltam, akkor jött a fenyegetőzés: „Főbe lövöm magam!” „Esküdjünk meg azonnal!” Nem iratkozott be a második félévre, a szülei nekem tulajdonították, és az anyja a br. Fechtig zsúron sírva kért, hogy beszéljek a lelkére, ne hagyjam tönkremenni a fia jövőjét. Beszéltem, volt is ott kivel beszélni! A „gyerekszerелеm” szikrája nem hogy elhamvadt volna az idő múlásával, hanem eget verő lánggá korbácsolta a féltekenység. Valóságos haláltáncot jártunk, gyötörtük egymást, hogy kibékülhessünk, kibékültünk, hogy másnap már egy mulatság vagy

zsúr után olyan jelenetet rögtönözzünk, hogy Gyula dúlt arccal rohanjon e, és napokra bezárkózzon étlen-szomjan a szobájába.

A nyári fiúk gárdája a Dudu érdekében hermetikusan igyekezett elzárni tőlem minden más fiatalember közeledését, valóságos botrányokat rendeztek, így az egyik Pappszász zsúron. A leglátogatottabb házak egyike volt ez, 50-60 ember megfordult egy-egy fogadónapon, három-négy szobában nyüzsgött a fiatalság. Vagy négy darab Pappszász lány, a vénkisasszonyság felé haladó Soós lányok, a szezon beautée-ja, Fáy Vilma, az Ivády lányok, a bájos Horváth Margit, Fejér Gizi stb., stb. Szendvicsek már akkor kezdtek divatba jönni, de leginkább úgynevezett „kanapé” járta, mely a mostani sonkás zsemlének volt őse. A zsúrhosszabbításra pedig mindenütt csak azzal rukkoltak ki, ami épen akadt a háznál: így tisztán emlékszem, hogy az említett zsúr után egy nagy kövér hideg disznófejet szeleteltek fel, tormát adtak hozzá, meg saját termésű érmelléki bort. Egy hosszú asztalnál ültünk, mellettem egyik oldalon Platthy Zsiga, másikon természetesen Dudu és rajta túl Kováts Miklós. Platthy kezdett halk hangon szépeket mondani, persze a fiúk füle ennek dacára mindent felfogott: néhány komisz megjegyzés repült rajtam keresztül, én dühbe jöttem, felálltam, hogy ott hagyjam őket, Platthy szintén felállt, karját nyújtotta, hogy átvezessen a másik szobába. Dudu, mint egy tigris ugrott neki, ellökte: „Pardon uram, ez az én jogom!”, és karon ragadott. Én felháborodva szakítottam ki magam közülök, és rohantam be a mamákhoz, kiknek raja mint egy sejtliba fésült, francia-kalapos esküdszék ült és tárgyalt meg mindent a részükre fenntartott szalonban. Bombaként robbantam közéjük: „Mama, gyerünk gyorsan haza!” A fiatalság csoportjaiban is általános volt már az izgalom. Hallottam a Kováts Miklós hangját: „Csak ezer éves gentryvel állok szóba!”, a Platthyét: „Kutyakorbács kell nektek, nem kard!” Gyorsan összekapkodott ruháinkban már kint is voltunk az utcán. Futva vonszoltam magam után anyámat, a József utcai Szent Szív templomnál azonban beért az utánunk rohanó Dudu, kivel természetesen egyikünk sem akart